

Dodatak o trgovanju br. 5

Pravila ponašanja na tržištu

HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o.

1. UVOD

- 1.1. Ova Pravila ponašanja na tržištu dio su Pravila trgovanja na Hrvatskom dan unaprijed tržištu. Odredbe ovih Pravila primjenjuju se na sve Članove Hrvatskog dan unaprijed tržišta, budući da su sastavni dio Ugovora o članstvu.
- 1.2. Svaki Član dužan je osigurati postupanje u skladu s Pravilima ponašanja na tržištu od strane svih relevantnih dijelova njegove organizacije i svaki Član mora osigurati da svaka osoba uključena u Trgovanje i/ili Kliring u njegovo ime, uključujući članove uprave i ostale osobe koje donose odluke u odnosu na Proizvode u obavljanju svojeg posla, zanimanja ili ostalih dužnosti prema Članu, podliježe ograničenjima i obvezama koje omogućavaju Članu da u cijelosti i učinkovito postupi u skladu s ovim Pravilima ponašanja na tržištu.
- 1.3. Osim ako je CROPEX predvidio drukčije ili ako je ovdje predviđeno drukčije, Nadzor tržišta ovlašten je zastupati i djelovati u ime CROPEX-a u odnosu na sva pitanja koja su regulirana Pravilima ponašanja na tržištu te se pozivanje na „CROPEX“ u ovom dokumentu tumači sukladno tome. Ovo ovlaštenje Nadzora tržišta uključuje ovlaštenje za podnošenje zahtjeva za informacijama na temelju članaka 5. i 6. dolje i za izdavanje nejavnih upozorenja na temelju članka 8.2. dolje, ali ne uključuje izdavanje javnih upozorenja.

2. SUKLADNOST S PRIMJENJIVIM ZAKONOM

- 2.1. Svi Članovi dužni su u svakom trenutku postupati u skladu s Primjenjivim zakonom i ovim Pravilima ponašanja na tržištu.

3. TUMAČENJE

- 3.1. Pojmovi pisani velikim početnim slovom u ovim Pravilima ponašanja na tržištu imaju značenje koje im je dodijeljeno u Definicijama, osim ako je ovdje definirano drukčije. Daljnja načela vezana za tumačenje navedena su dolje i u Pravilima trgovanja - Općim uvjetima.
- 3.2. Za potrebe ovih Pravila ponašanja na tržištu, pojam "**Povlaštene informacije**" odnosi se na precizne informacije koje su objavljene, a odnose se, izravno ili neizravno, na jedan ili više Proizvoda i koje bi, da postanu javne, vjerojatno bitno utjecale na cijene Proizvoda.

Za potrebe ovih Pravila ponašanja na tržištu (i kako se drukčije koristi u ovom dokumentu u vezi s „Povlaštenim informacijama“):

(a) Pojam "**Informacije**" znači:

- i. Informacije koje moraju postati javne u skladu s Pravilima ponašanja na tržištu, ugovori ili carinski podaci za Hrvatsko dan unaprijed tržište u mjeri u kojoj će informacije vjerojatno imati značajan učinak na cijene Proizvoda;
- ii. Informacije koje moraju postati javne u skladu s Primjenjivim zakonom, uključujući pravila i/ili smjernice koje izdaju relevantna Regulatorna tijela, u mjeri u kojoj će informacije vjerojatno imati značajan učinak na cijene Proizvoda; i
- iii. Ostale informacije koje bi razumni Član vjerojatno koristio za donošenje odluke o sklapanju Transakcije u odnosu na, ili o izdavanju Naloga za Proizvod.

(b) Pojam "**precizna informacija**" znači informacije koje se odnose na skup okolnosti koje postoje ili za koje se može očekivati da će nastati, ili događaj koji je nastupio ili za koji se može razumno očekivati da će nastupiti, te ako je dovoljno konkretan za donošenje zaključka o mogućem utjecaju skupa okolnosti ili događaja na cijene Proizvoda.

Informacije o vlastitim planovima i strategijama Člana za Trgovanje ne smatraju se Povlaštenim informacijama.

- 3.3. U slučaju sukoba između Pravila ponašanja na tržištu i ostalih odredbi Pravila trgovanja koji ne može biti riješen kroz obična načela tumačenja, Pravila ponašanja na tržištu imaju prioritet kao posebni propis u mjeri u kojoj se sukob odnosi na predmet Pravila ponašanja na tržištu.
- 3.4. Pravila ponašanja na tržištu ne dovode u pitanje obveze Članova na temelju Primjenjivog zakona.

4. DOBRO POSLOVNO PONAŠANJE

- 4.1. Članovi su dužni u svakom trenutku postupati u skladu s ovim Pravilima ponašanja na tržištu kada se bave trgovanjem i povezanim aktivnostima vezanim za Proizvođe te će nastojati promicati integritet i učinkovitost Hrvatskog dan unaprijed tržišta. Članovi su dužni uzeti u obzir relevantne zakonske ili pravne obveze, odgovarajuće i relevantne stručne standarde ponašanja i potrebu da Hrvatsko dan unaprijed tržište funkcionira na pravedan i učinkovit način u odnosu na sve Članove.
- 4.2. Svaki Član dužan je osigurati da njegovi Nalozi budu odraz vjerodostojnog interesa za kupnju ili prodaju te da sve Transakcije u kojima taj Član sudjeluje budu vjerodostojne.
- 4.3. Član ne smije ni na koji način nepropisno utjecati na cijenu ili strukturu cijene na Hrvatskom dan unaprijed tržištu ili na drugi način utjecati na pristup Članova tržištu ili na njihovo sudjelovanje na tržištu.
- 4.4. Članovi ne smiju primjenjivati nerazumne poslovne metode u Trgovanju i uvijek će nastojati postupati u skladu s dobrom poslovnom praksom.

5. ZAHTJEVI ZA OTKRIVANJE INFORMACIJA

- 5.1. Svaki Član će javno otkriti sve Povlaštene informacije iz ovih Pravila ponašanja na tržištu u odnosu na hrvatsko tržište električne energije, a u vezi poslovanja ili prostora koji odnosni Član ima u vlasništvu ili koji kontrolira ili za čija je operativna pitanja Član odgovoran, u cijelosti ili dijelom.
- 5.2. Zahtjevi vezani za otkrivanje ne primjenjuju se na informacije o vlastitim planovima Člana i njegove strategije za Trgovanje.
- 5.3. Smatra se da se informacije odnose na hrvatsko tržište električne energije ako se informacije odnose na poslovanje ili prostor unutar hrvatskog područja, ako Član posjeduje odnosne informacije i informacije nisu javno otkrivene drugdje u skladu s uredbom REMIT ili nekom drugom uredbom o transparentnosti.

6. DUŽNOST DAVANJA INFORMACIJA CROPEX-U

- 6.1. Na temelju donjeg članka 6.6., Članovi su dužni dati informacije koje CROPEX smatra relevantnim u kontekstu izvođenja nadzora na Hrvatskom dan unaprijed tržištu ili u kontekstu istrage o navodnom kršenju Pravila ponašanja na tržištu ili u svrhu postupanja u skladu s Primjenjivim zakonom, a što je prije moguće nakon pismenog zahtjeva CROPEX-a. Članovi će poduzeti sve potrebne aranžmane s trećima kako bi osigurali da mogu izvršavati svoje obveze na temelju ovog članka 6.
- 6.2. Članovi će osigurati da njihovi dužnosnici, zaposlenici, predstavnici i ostalo osoblje podliježu obvezama koje su u bitnome slične onima iz članka 6.1.
- 6.3. Svaki Član uviđa da:
  - (a) CROPEX može povremeno, bez obzira da li se informacije stječu u kontekstu istrage ili ne, predati informacije o Trgovanju i ostale relevantne informacije odgovarajućem Regulatornom tijelu. Takve informacije također se mogu predati timovima za nadzor tržišta drugih relevantnih tržišnih mjesta ili OPS-u, uvijek pod uvjetom da postoji pismeni dogovor između CROPEX-a i takvog relevantnog tržišnog mjesta ili OPS-a kojim se ograničava uporaba informacija na potrebe nadzora tržišta te predviđa povjerljivo postupanje s takvim informacijama;
  - (b) Cjelokupna komunikacija s CROPEX-om može biti zabilježena, pohranjena ili korištena u vezi s nadzorom sukladnosti s Primjenjivim zakonom i ovim Pravilima ponašanja na tržištu,i svaki Član će pribaviti sve potrebne suglasnosti svojih dužnosnika, zaposlenika i agenata prije nego što takve osobe komuniciraju s CROPEX-om u ime Člana.
- 6.4. Komunikacija između Članova i CROPEX-a može uključivati osobne podatke koji se odnose na pojedince u mjeri u kojoj su takve informacije sadržane u relevantnim komunikacijama ili su na drugi način potrebne.
- 6.5. Ništa se u ovom članku 6. ne može tumačiti na način da je u sukobu s dužnošću Člana da postupa u skladu s Primjenjivim zakonom.

- 6.6. Informacije primljene u skladu s ovim člankom 6. koriste se samo za potrebe nadzora Pravila ponašanja na tržištu i Primjenjivog zakona, uključujući istrage navodnih kršenja.

7. OBJAVA INFORMACIJA U VEZI ISTRAGA

- 7.1. CROPEX može objaviti da je pokrenuta istraga o nekom pitanju, pod uvjetom da ne bude objavljen identitet Člana pod istragom. CROPEX može objaviti identitet Člana pod istragom samo ako je, prema slobodnoj procjeni CROPEX-a, objava potrebna kako bi se održao integritet relevantnog tržišta ili spriječila neopravdana šteta i/ili gubitak ugleda nekog drugog Člana, a predviđene posljedice otkrivanja identiteta Člana smatraju se manje štetnim od onih koje bi nastale kao posljedica neobjavlivanja. Član čiji je identitet objavljen u skladu s ovim člankom 7.1. može zatražiti od CROPEX-a da otkrije i objavi rezultate istrage.
- 7.2. CROPEX može otkriti rezultate istraga koje dovode do javnog upozorenja ili Kazne za kršenje na temelju članka 8. dolje, uključujući identitet Člana. CROPEX može, osim toga, reproducirati i/ili objaviti sve relevantne informacije prikupljene u istrazi u mjeri u kojoj je to razumno potrebno za razmišljanje CROPEX-a u odnosu na njegovu odluku ili osnovu za njegovu odluku. CROPEX će nastojati predstaviti i objaviti informacije na temelju ovog članka 7. na neutralan način i samo nakon prethodne obavijesti Članu da podliježe istrazi i/ili disciplinskom postupku.
- 7.3. Ovaj članak 7. ne smatra se kršenjem CROPEX-ove obveze povjerljivosti.

8. POSLJEDICE KRŠENJA PRAVILA PONAŠANJA NA TRŽIŠTU

- 8.1. Kršenje ovih Pravila ponašanja na tržištu smatra se Kršenjem obveza ili Teškim kršenjem obveza (ovisno o slučaju) na temelju Pravila trgovanja - Opći uvjeti.
- 8.2. U slučaju Kršenja obveza sukladno članku 8.1. gore, CROPEX ima pravo izdati nejavnu obavijest o kršenju Članu kojom od njega traži otklanjanje kršenja u roku od petnaest (15) kalendarskih dana od trenutka kada je CROPEX poslao obavijest o kršenju Članu.
- 8.3. Ako kršenje Pravila ponašanja na tržištu nije otklonjeno u skladu s obavijesti koja je predana na temelju članka 8.2., kršenje će se smatrati Teškim kršenjem obveza i primjenjivat će se članak 9.5. Pravila trgovanja - Opći uvjeti.
- 8.4. Ovaj članak 8. ni na koji način ne ograničava prava, obveze ili odgovornosti Člana na temelju Primjenjivih propisa te se disciplinske radnje predviđene ovim člankom provode zajedno s disciplinskim mjerama ili kaznama koje na temelju Primjenjivih propisa određuju ostala tijela koja nisu CROPEX.

9. POSTUPCI ZA ISTRAGU KRŠENJA I DISCIPLINSKI POSTUPAK

9.1. Općenito

- 9.1.1. Ovaj članak 9. predviđa postupke koji se primjenjuju na istrage mogućih kršenja Pravila ponašanja na tržištu ili Primjenjivog zakona od strane ili u ime CROPEX-a.

9.2. Istrage i preporuke Nadzora tržišta

- 9.2.1. Ako Nadzor tržišta sumnja da je došlo do kršenja Pravila ponašanja na tržištu ili Primjenjivog zakona, pokrenut će istragu. Istraga može biti pokrenuta prema vlastitoj procjeni Nadzora tržišta bez znanja odnosnog Člana ili Članova.
- 9.2.2. Ako istragama koje provodi Nadzor tržišta bude potkrijepljena sumnja da je došlo do kršenja Primjenjivih propisa, Nadzor tržišta može prema vlastitoj procjeni podnijeti prijavu nadležnom Regulatornom tijelu.
- 9.2.3. Ako istragama koje provodi Nadzor tržišta bude potkrijepljena sumnja da je došlo do kršenja Pravila ponašanja na tržištu, primjenjuje se članak 8. ovih Pravila ponašanja na tržištu.

Zagreb, 01.09.2016.

Direktor
Silvio Brkić